

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

ב א ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
מלה נדרים ה"א ז
סמך לאין רכז טו"ע י"ד
ס"י רכז טיף א'
ג ו ז מ"י פ"ו שם ה"ד
ו פ"ו ה"א א סמך שס
טור ש"ע שם פ"ז ג:

פירוש הרא"ש

והא מן מאכל נדר.
נמשע דוקא אוכל נפש:
איבא שלא ילעום חוץ
על בבתו. דרפולא למנה
הא דמתן בפרק שני
דפסחים (ד' ע"ג) לא
ילעום חוץ חוץ ויתן
על גבי מכתו מפני שס
מחמיות דהא מן מאכל
משע שחא הנאה מגוף
המאכל בלא חסילה: הנאה
המביאה לידי מאכל ע"י.
היינו מקון או דבר שיכול
לקנות בו חסילה: שם
להביא בו פירות כו'.
ללא חסילה דוקא מקון
מאכל קמ"ל דהך נמי
מקרי הנאה המביאה לידי
מאכל: בום לרובו ע"י.
לית המשה: ושבועת
השואות שגדורו (לקמן מה). כוונתו
זולא. אבל ר"ח ז"ל כחז בפרק חוקת
הבנים [גבין] אלו דברים שאין להם
חוקה לית הלכתא כרבי אליעזר וכן
דעת ר"ת ז"ל: והא מן מאכל נדר.
וכיון שכן למה יאסר: דאמר הנאה
מאכל עלי. דכיון שהוסק ואמר
הנאה המאכל הרי אסר על עצמו ל
מה שגורס אותו וקרי ליה מאכל משום
דגמרמ הנאה שלו הוא מתוקן והוא
סלקא דעתך הכי דאי לא מאי מיקרי
הנאה מאכל: ואימא שלא ילעום חוץ ויתן על גבי מכתו.
דהנאה מאכל לא משמע אלא שלא יהנה מגוף המאכל עצמו ולאסור
אפי' הנאה המאכל אחר הנאה מאכלך ואכתי לישתרי: אמר רבא
באומר הנאה המביאה לידי מאכל עלי. איכא פהא דאמר דבכ"ג
אסור בין בלשית חטים על גבי מכתו בין בנפה בין בצברה. ואין
נוח לי דבכלל הנאה המביאה לידי מאכל לא משמע נתינת חטים
לעוסין ע"ג מכתו. אלא הכי הוי פסקא דמילתא דאי נדר ממאכל
הנאה מאכל לא משמע אלא שלא יהנה מגוף המאכל עצמו ולאסור
אפי' הנאה המאכל אחר הנאה מאכלך ואכתי לישתרי: אמר רבא
באומר הנאה המביאה לידי מאכל עלי. איכא פהא דאמר דבכ"ג
אסור בין בלשית חטים על גבי מכתו בין בנפה בין בצברה. ואין
נוח לי דבכלל הנאה המביאה לידי מאכל לא משמע נתינת חטים
לעוסין ע"ג מכתו. אלא הכי הוי פסקא דמילתא דאי נדר ממאכל
הנאה מאכל לא משמע אלא שלא יהנה מגוף המאכל עצמו ולאסור
אפי' הנאה המאכל אחר הנאה מאכלך ואכתי לישתרי: אמר רבא
באומר הנאה המביאה לידי מאכל עלי. איכא פהא דאמר דבכ"ג
אסור בין בלשית חטים על גבי מכתו בין בנפה בין בצברה. ואין
נוח לי דבכלל הנאה המביאה לידי מאכל לא משמע נתינת חטים
לעוסין ע"ג מכתו. אלא הכי הוי פסקא דמילתא דאי נדר ממאכל

והא מן מאכל עצמו נדר. ואמאי אסור להשאילו נפה והני לאו מאכל
נינהו: הנאה מאכלך עלי. יהא אסור: ואימא. מאי הנאה מאכלך
שלא ילעום חוץ ויתן על גבי מכתו והיינו נמי הנאה מאכלך
ואכתי אמאי לא ישאילו נפה וכברה: המביאה לידי מאכלך עלי.
ונפה וכברה מביא מאכלו למאכל
ולחכי לא ישאילו לו: אפי' שק וכו'
ואפי' אלא בעלמא. של מדיד אסור
למודר ליתן זה פירות דהנאה המביאה
לידי מאכל הוא: ואסור: סוס לרכוב
עליו. ליתן לבית המשה: או טבעת
ליראות זה. לבית המשה כד
שינהגו בו כבוד והיינו הנאה: מיפסק
ומיזל בארעיה. שהולך דרך קרקעו
לצית המשה ומקלר דרכו: מהו.
נני הוי הנאה המביאה לידי מאכל
כלל הני או לא: לריכא למימר. דשרי
הא ליכא הנאה כלל: וקפני משאילו.
וש"מ דשרי: לא לעולם. אפי' שלא
ליראות זה. ובדין הוא דלא היה נריך
למינמי משאילו: אלא אידי וכו'.
ומהא ליכא למשמע מינה: בתנאי
מקום שמשיכרין. שנהגין להשאיל כל
אלו הדברים על ידי שכירות אסור
למדיד להשאילו דכיון שנהגים
להשכיר מיחוי כהנאה המביאה לידי
מאכל ואסור: גב' מכלל דרישא.
דקמני לא ישאילו נפה וכברה הוי
אע"פ שאין משכירין כלומר שאין
נוהגין להשאיל בשכירות אע"ג דלא
הוי הנאה גמורה דכיון שאין משכירין
מאי קא מהני ליה אס' זה לא ישאילו
שכנו אחר משאילו בחנם שהרי מקום
שאין משכירין הוא: מאן סנא.
דאפילו הכי אסור: ר' אליעזר

היא. אבל סיפא דקמני מקום שמשיכרין אסור דברי הכל היא
דהנאה גמורה היא: בתנאי שוקל לו אס' שקלו. המדיד יכול
ליתן בשבילו מחלית השקל שנותנין לתרומת הלשכה ויכול לפדוע
חובו ואין מהנה לו כלום (ב). מדקמני פורע חובו אלא לאו לא מהני
ליה נכסיו דהא לא יחייב ליה בדידי משום: גב' אלא אצרוחי ארי
בעלמא הוא. שמבירח חובו מעליו ושרי: מאן סנא. דאצרוחי שרי:
דברי

אינו אסור אלא באכילה בלבד ומותר בכל דבר אחר אמר הנאה מאכלך עלי אסור באכילה ואסור לשאול נפה וכברה נפה וכו' המדיד יכול
לשאול ממנו נפה וכברה שרי אמר הנאה המביאה לידי מאכל עלי אסור באכילה ואסור לשאול נפה וכברה נפה וכו' המדיד יכול
מכתו שרי. כך נראה בעיני: שק להביא עליו פירות וכו' הנאה המביאה לידי מאכל הוא. דלא תימא לא מקריא הנאה המביאה לידי מאכל
אלא לתקן המאכל בנפה וכברה אלא להביא אליו המאכל בלבד בשק וחמור שרי קמ"ל רב פפא: אלא. סל: סוס לרכוב עליו וטבעת ליראות
זה מיפסק ומיזל בארעיה מאי. דמי אמרינן נהי דהקרבנה המאכל אליו מקרי הנאה המביאה לידי מאכל אפי' הכי להקריב עצמו למאכל
כמופסק ומיזל בארעיה כדי שיהיה שם מהרה לאו הנאה המביאה לידי מאכל היא דשאני התם שעה במאכל עצמו וכן נמי סוס לרכוב
עליו (א) ליראות זה כדי שיראה כחדם חסוד כשירכוב על סוס ותהא טבעת על ידו ובשביל זה יתנו לו מנה יפה כי האי גוונא גרמא בעלמא הוא:
אינימא שלא ליראות בן לריכא למימר. דשרי במודר מאכל כיון דאין משכירין כיוצא בהן פשיטא אלא לאו אפילו ליראות בהן וקמני
משאילו אלא גרמא דמאכל שרי. וכל הני דבעי רב פפא גרמא בעלמא נינהו: אידי דקמני רישא לא ישאילו. לאשמועינן דנפה וכברה כלים
שעושין בהם אוכל נפש הן וכמו שפירשתי במשמנתו תנא סיפא משאילו: ולענין הלכה בעיא דרב פפא לא איפשיטא הלכך נקטינן בה
לחומרא: בתנאי מקום שמשיכרין כיוצא בהן אסור. אפי' במודר מאכל דהאי מודר מאכל דמתני' הא מוקמת ליה בגמרמ באומר הנאה
המביאה לידי מאכל עלי והני כיון דרגילין להשכירין וזה משאילו בלא שבר הנאה המביאה לידי מאכל היא שיהי בדמי השכירות שמחל לו
יקח מאכל: גב' מכלל דרישא. דהיינו לא ישאילו נפה וכברה אף על פי שאין משכירין דמאי דשרי בחלוק ועליו נמי וטבעת אצרוחי ארי
בנפה וכברה: בתנאי שוקל לו אס' שקלו. המדיד למודר וכן פורע לו חובו. ובגמרמ מפרש טעמא: ומחוי לו אצידאו. דלא מידי יחייב
ליה אלא מידעם דנפשיה קמהדר ליה: מקום שנוטים עליה שבר. דהיינו אס' היה מחזיר בטל מן הסלע דבכי האי גוונא מחייב בעל
אצידא ליתן לו שבר כדליתא באלו מילואות (ב"מ דף ק'): ספול הנאה להקדש. אס' אין מחזיר רואה לקבל השכר יתנו מודר להקדש שאילו היה
מוחל לו מדיד נמא מנהו: גב' אלא אצרוחי ארי בעלמא הוא ושרי. אשוקל לו שקלו ופורע לו חובו קאי דלהכי שרי משום דלאו מידי
יחייב ליה אלא שמסקל המלוה מעליו. ומש"ה נמי שוקל לו שקלו דהא לא מהני בדלאו הכי יס' לו חלק בקרבנות כבוד דמתן (כתובות קה. ב"מ מה).
תורמין על האכוד ועל הגבוי ועל העמיד לגבות מאי אמרת הא קא מהני ליה דפרע חובו אצרוחי ארי הוא ושרי: אמר ר' אושעיא הא מני
חנן היא. דס"ל (כתובות קן): שהמפרנס אשת חבירו שפורע לו חוב מונומתי הניח מעותיו על קרן הצבי משום דלא חשיב מהני אלא מזכיר ארי בעלמא: